

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การแจ้งคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๔๐๒/๑๕๘๗ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนปากน้ำเวฬุ ตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ได้มีคำสั่ง เรื่อง ให้ออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และให้รื้อถอน ทำลาย ขนย้ายทรัพย์สิน ตลอดจนพืชผลอาสินที่นำเข้ามาปลูกออกไปจากเขตป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๔ ฉบับ ต่อมา นางสาวน้องนุช ใจสุนทร นางมนัส ผดุงสัตย์ นายวัชรชัย พงษ์นุช และนายรุ่งสรรพคุณ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่ง เนื่องจากมีพฤติการณ์จำเป็น สรุปความได้ว่า บรรพบุรุษและญาติพี่น้องได้ครอบครองและทำประโยชน์ โดยได้ทำการเกษตรในที่ดินผืนนี้ต่อเนื่องมาเกินกว่า ๑๐๐ ปี ก่อนมีพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ รวมทั้งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวก่อนที่จะออกประกาศเขตที่ครอบครองอยู่เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๐๕ การประกาศแนวเขตดังกล่าวจึงทับที่ดินที่มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์อยู่ ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันมิชอบด้วยกฎหมาย

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจึงมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้พิจารณาอุทธรณ์ทั้ง ๔ ราย อย่างไรก็ตาม สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหนังสือแจ้งว่า จากการพิจารณาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นว่า คำสั่งทางปกครองดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่รู้ตัวผู้รับหรือคู่กรณี แม้ว่ากรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้แจ้งคำสั่งโดยการปิดประกาศ ณ สถานที่ที่มีการบุกรุก ที่ว่าการอำเภอแหลมสิงห์ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ และสถานีตำรวจภูธรเกาะเปริด แต่ก็ไม่ใช่การแจ้งคำสั่งที่มีผลเป็นการแจ้งคำสั่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งระบุให้การแจ้งคำสั่งกรณีที่ไม่ทราบตัวผู้รับ การแจ้งเป็นหนังสือจะต้องประกาศทางหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้น เมื่อการแจ้งคำสั่งยังไม่ชอบ ส่งผลให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวยังไม่มีผลที่จะใช้บังคับต่อบุคคลได้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และยังไม่เกิดผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของบุคคลใด ดังนั้น การอุทธรณ์ของคู่กรณีทั้ง ๔ ราย จึงไม่มีสถานะเป็นการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของผู้มีอำนาจ
ทำคำสั่งทางปกครอง จึงไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าว

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เนื่องจากกรณีดังกล่าว
มีความเห็นทางกฎหมายเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า การที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้มีคำสั่งทางปกครอง
จำนวน ๔ ฉบับ โดยได้ปิดประกาศ ณ สถานที่ที่มีการบุกรุก ที่ว่าการอำเภอแหลมสิงห์ องค์การบริหาร
ส่วนตำบลเกาะเปริด ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ และสถานีตำรวจภูธรเกาะเปริด โดยมีได้ประกาศ
ในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้น ต่อมา ผู้อุทธรณ์ทั้ง ๔ ราย ได้มีหนังสือขอขยายระยะเวลา
อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง เนื่องจากมีพฤติการณ์จำเป็น ซึ่งจากการที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ได้พิจารณาเนื้อหาในหนังสือฉบับดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่ใช้อ้างอิง
ประกอบด้วย เป็นการโต้แย้งคัดค้านคำสั่งทางปกครอง จึงถือเป็นการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
และได้ดำเนินการส่งเรื่องให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาอุทธรณ์
คำสั่งทางปกครองดังกล่าว ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า จากการพิจารณาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง คำสั่งทางปกครอง
ดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่รู้ตัวผู้รับหรือคู่กรณี แม้ว่ากรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะแจ้งคำสั่ง
โดยการปิดประกาศ ณ สถานที่ที่มีการบุกรุก ที่ว่าการอำเภอแหลมสิงห์ องค์การบริหารส่วนตำบล
เกาะเปริด ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ และสถานีตำรวจภูธรเกาะเปริด แต่ก็ไม่ใช่การแจ้งคำสั่ง
ที่มีผลเป็นการแจ้งคำสั่งตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ
ซึ่งระบุให้การแจ้งคำสั่งกรณีที่ไม่ทราบตัวผู้รับ การแจ้งเป็นหนังสือจะต้องประกาศทางหนังสือพิมพ์
ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้น เมื่อการแจ้งคำสั่งยังไม่ชอบ ส่งผลให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวยังไม่มีผล
ที่จะใช้ยื่นต่อบุคคลได้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ
คำสั่งดังกล่าวจึงยังไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของบุคคลใด ดังนั้น การอุทธรณ์ของคู่กรณี
ทั้ง ๔ ราย จึงไม่มีสถานะเป็นการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป
ชั้นหนึ่งของผู้มีอำนาจทำคำสั่งทางปกครอง จึงไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้ความเห็นทางกฎหมายดังกล่าวเป็นที่ยุติและเพื่อประโยชน์สูงสุด
ต่อทางราชการ จึงขอหารือว่า การที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้มีการปิดประกาศ
ตามสถานที่ดังกล่าวโดยมิได้มีการประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นตามมาตรา ๗๓
แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มีผลให้คำสั่งทางปกครองเป็นคำสั่งที่มีชอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่

ต่อมา กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๔๐๒/๒๓๑๗
ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ในการพิจารณา
ประเด็นข้อหารือเกี่ยวกับการแจ้งคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครองฯ มีประเด็นเพิ่มเติมในปัญหาข้อกฎหมายว่า ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์
เป็นอำนาจของผู้ใด ระหว่างปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีความเห็น
ทางกฎหมายเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งหมายถึง ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามความในมาตรา ๔๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับข้อ ๒ (๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ รวมทั้งคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยตอบข้อหารือของกรมประมงในเรื่องเสร็จที่ ๗๑๓/๒๕๖๓ สรุปความได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้นายอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่จะอนุญาตให้มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ในเขตท้องที่ของตนได้ตามที่เห็นสมควร แต่พระราชกฤษฎีกาการประมงฯ มิได้กำหนดผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงต้องนำหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งในกรณีนี้ โดยข้อ ๒ (๘) แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอ ดังนั้น เมื่อมีการยื่นอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอเมืองลำปางที่ไม่อนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๗๙ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอเมืองลำปาง ในฐานะหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า คำสั่งทางปกครองที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้ออกคำสั่งนั้น เป็นการออกคำสั่งในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้แต่งตั้ง ดังนั้น ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยตอบข้อหารือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๓/๒๕๕๒ สรุปความได้ว่า การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ใช้อำนาจออกคำสั่งให้ผู้ที่บุกรุกเข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินทำกินออกจากป่าสงวนแห่งชาติ งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และให้ดำเนินการรื้อถอนทำลายต้นยางพาราออกจากป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๒๕ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ นั้น การใช้อำนาจออกคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาเป็นการกระทำในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มิได้ออกคำสั่งในฐานะราชการส่วนภูมิภาค ดังนั้น ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ จึงหมายถึง รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ควบคุมชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติตามข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ซึ่งมีอยู่ ๓ มาตรา ได้แก่ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติ

ป่าสงวนแห่งชาติฯ แล้วเห็นว่า มีถ้อยคำบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ หมายถึงรัฐมนตรี แต่การออกคำสั่งตามมาตรา ๒๕ กลับไม่มีถ้อยคำที่ให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ดังนั้น การที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครองสั่งให้ผู้กระทำความผิดออกจากป่าสงวนแห่งชาติหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้รื้อถอน ทำลาย ขนย้ายทรัพย์สิน ตลอดจนพืชผลอาสินที่นำเข้ามาปลูกออกไปจากเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งต้องเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง จึงหมายถึงปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ

ดังนั้น เพื่อให้ความเห็นทางกฎหมายดังกล่าวเป็นที่ยุติและเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ จึงขอหารือว่า ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าวจะต้องเป็น ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณารวมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การแจ้งคำสั่งทางปกครองที่ไม่รู้ตัวผู้รับของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยปิดประกาศ ณ สถานที่ที่มีการบุกรุกและสถานที่ราชการใกล้เคียง แต่มิได้ประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ส่งผลให้คำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อขัดแย้งกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า คำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนปากน้ำเวฬุ ตำบลเกาะเปริด อำเภอสทิงพระ จังหวัดจันทบุรี ที่ ๒/๒๕๖๔ คำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนปากน้ำเวฬุ ตำบลเกาะเปริด อำเภอสทิงพระ จังหวัดจันทบุรี ที่ ๔/๒๕๖๔ คำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนปากน้ำเวฬุ ตำบลเกาะเปริด อำเภอสทิงพระ จังหวัดจันทบุรี ที่ ๕/๒๕๖๔ และคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนปากน้ำเวฬุ ตำบลเกาะเปริด อำเภอสทิงพระ จังหวัดจันทบุรี ที่ ๖/๒๕๖๔ รวม ๔ คำสั่ง ที่ออกโดยอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนปากน้ำเวฬุ ตำบลเกาะเปริด อำเภอสทิงพระ จังหวัดจันทบุรี โดยให้ผู้บุกรุกหรือผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ออกจากป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าว และงดเว้นการกระทำใด ๆ

ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และให้รื้อถอน ทำลาย ขนย้ายทรัพย์สิน ตลอดจนพืชผลอาสินที่นำเข้ามาปลูก ออกไปจากเขตป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าว เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๒๕^๑ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามบทนิยามในมาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งคำสั่งทางปกครองไว้โดยเฉพาะ กรณีจึงต้องดำเนินการตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งคำสั่งทางปกครองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

เมื่อการพิจารณาและการทำคำสั่งทางปกครองตามข้อหาเรื่องนี้ไม่มีข้อเท็จจริงที่ทำให้เห็นได้ว่าคำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์แต่อย่างใด แต่เป็นกรณีการแจ้งคำสั่งทางปกครอง

---

^๑มาตรา ๒๕ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติและรัฐมนตรีได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน แก่ไขหรือทำประการอื่นใด แก่สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก่ไขหรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหาย แก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

^๒มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนด ในกฎหมาย

ให้คู่กรณีทราบซึ่งจะมีผลใช้บังคับคู่กรณีผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้นได้ตามมาตรา ๔๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในกรณีนี้การแจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือและพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รู้ตัวผู้รับ จึงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๗๓^๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีที่ไม่รู้ตัวผู้รับ การแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การแจ้งคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อหาเรื่องนี้ไม่ได้มีการประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้น แต่ดำเนินการโดยปิดประกาศ ณ สถานที่ที่มีการบุกรุกและสถานที่ราชการใกล้เคียง จึงเป็นการแจ้งคำสั่งทางปกครองที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนการแจ้งคำสั่งทางปกครองโดยวิธีปิดประกาศก็มีได้แจ้งให้ทราบตั้งแต่เริ่มดำเนินการในเรื่องนี้ว่าจะใช้วิธีแจ้งโดยวิธีปิดประกาศจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๗๒^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ด้วย อย่างไรก็ตาม การไม่แจ้งคำสั่งทางปกครองตามวิธีที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดไว้หาทำให้คำสั่งทางปกครองของพนักงานเจ้าหน้าที่เสียไปไม่ ทั้งนี้ เทียบเคียงคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๖๕/๒๕๔๗ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๔/๒๕๔๗ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๐๐/๒๕๕๘ แต่จะใช้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวไปบังคับคู่กรณีไม่ได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่ผู้ทราบคำสั่งทางปกครองทราบคำสั่งตามความเป็นจริงเมื่อใดก็ถือว่าคำสั่งดังกล่าวมีผลต่อผู้นั้นนับแต่นั้น แต่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังมีอาจอ้างระยะเวลาสิบห้าวัน ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง^๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนั้น การที่นายวัลลภ โชติญาณวงษ์ และคณะ รวม ๓ คน โดยนายวัชรชัย พงษ์นุช ผู้รับมอบอำนาจ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และนางสาวน้องนุช ใจสุนทร นางมนัส ผดุงสัตย์ และนายรุ่ง สรรพคุณ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รวม ๓ ฉบับ ขอยายระยะเวลาคำสั่ง และผู้เกี่ยวข้องอีก ๑๕ ราย

“มาตรา ๔๒ คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลทราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่น

เมื่อคำสั่งทางปกครองสิ้นผลลง ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกผู้ซึ่งครอบครองเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งมีข้อความหรือเครื่องหมายแสดงถึงการมีอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้น ให้ส่งคืนสิ่งนั้นหรือให้นำสิ่งของดังกล่าวอันเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้นั้นมาให้เจ้าหน้าที่จัดทำเครื่องหมายแสดงการสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ไม่รู้ตัวผู้รับหรือรู้ตัวแต่ไม่รู้ภูมิลำเนาหรือรู้ตัวและภูมิลำเนาแต่มีผู้รับเกินหนึ่งร้อยคน การแจ้งเป็นหนังสือจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

“มาตรา ๗๒ ในกรณีที่มีผู้รับเกินห้าสิบคนเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ทราบตั้งแต่เริ่มดำเนินการในเรื่องนั้นว่าการแจ้งต่อบุคคลเหล่านั้นจะกระทำโดยวิธีปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของเจ้าหน้าที่และที่ว่าการอำเภอที่ผู้รับมีภูมิลำเนาก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

“มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรีและไม่มีความหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ซึ่งยังไม่เคยยื่นอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อหาข้อนี้ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยนางสาวนงนุชา ในฐานะตัวแทนเป็นผู้ลงนาม ขออุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงถือได้ว่า บุคคลกลุ่มนี้ได้รับทราบคำสั่งทางปกครองและมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแล้ว โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะระยะเวลาอุทธรณ์ขึ้นใช้กับผู้ทราบคำสั่งดังกล่าวมิได้ จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ชอบด้วยมาตรา ๗๓^๘ จึงต้องถือว่า ผู้ทราบคำสั่งทางปกครองมีสิทธิอุทธรณ์ได้จนถึงครบกำหนดระยะเวลาหลังจากที่ได้มีการแจ้งคำสั่งโดยชอบ

ประเด็นที่สอง เห็นว่า โดยที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองไว้โดยเฉพาะสำหรับคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕^๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ กรณีจึงต้องดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ดังนั้น การพิจารณาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๕^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวกำหนดเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองไว้หลายกรณี กล่าวคือ การอุทธรณ์คำสั่งจ่ายค่าทดแทนที่คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัดกำหนดตามมาตรา ๑๓^{๑๒} หรือการอุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งหรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๑}มาตรา ๔๕ ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์ โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้กับกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

^{๑๒}มาตรา ๑๓ เมื่อคณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัดได้รับคำร้องตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมประโยชน์ ให้คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัดพิจารณากำหนดค่าทดแทนให้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กรมป่าไม้กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าทดแทนที่คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัดกำหนด ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัด คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ตามมาตรา ๒๘^๓ จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ได้กำหนดให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกกรณี แสดงให้เห็นว่ากฎหมายดังกล่าวมีความมุ่งหมายที่ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์แต่เพียงผู้เดียว ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับใดก็ตาม ดังนั้น ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ตามข้อหาข้อนี้ จึงต้องเป็นบุคคลคนเดียวกันตามที่กฎหมายเฉพาะกำหนดไว้ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามข้อ ๒ (๑๔)^๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)ฯ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๖๔

---

^๓มาตรา ๒๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีโดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสามวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

^๔ข้อ ๒ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ๑

๑. ๑

(๑๔) ผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ข้างต้น

๑. ๑

๑. ๑